Algemene beschouwing Voorjaarsnota 2026

Beste aanwezigen hier in de zaal en kijkers via de live-stream,

Het college vraagt ons vanavond iets bijzonders. Niet: keur deze nota goed. Maar: geef ons richting voor de meerjarenbegroting. Dat is een uitnodiging. En wij nemen deze uitnodiging serieus, want ze verdient een eerlijk antwoord op een lastige vraag: hoe geef je richting, als je ongeveer de helft van de kaart nog niet kunt lezen?

De meicirculaire is een aantal dagen geleden verwerkt. Het coalitieakkoord is niet verwerkt. En de belangrijkste onbekende van allemaal: de financiële cijfers van onze fusiepartners Westervoort, Doesburg, Zevenaar zijn ons niet bekend. Ons wordt gevraagd een koers uit te zetten voor 2027 tot en met 2030, terwijl we niet weten hoe gezond, of hoe ongezond, de partners zijn met wie we mogelijk over tweeënhalf jaar één huishoudboekje delen.

Dat is geen verwijt aan het college. Dat is een constatering. Wie nu een dichtgetimmerd dekkingsplan eist, vraagt om schijnzekerheid. Maar wie níets zegt omdat de cijfers ontbreken, laat het weer aan het college over om in het najaar voor ons te kiezen. Beide zijn een vlucht. Onze taak is de derde weg: nu al de principes vastleggen waarop de begroting straks getoetst wordt, ook al kennen we de exacte bedragen nog niet.

En dan moeten we een vraag stellen die groter is dan deze nota. Wij praten steeds over "de fusie" alsof die vaststaat. Maar er ligt inmiddels ook een ander voorstel op tafel: niet samengaan tot één nieuwe gemeente, maar intensiever samenwerken, met behoud van onze eigen bestuurlijke identiteit. Ik vraag deze raad, hardop: hebben wij die keuze eigenlijk al bewust gemaakt? Of glijden wij, jaar na jaar, begroting na begroting, een fusie in omdat niemand het proces meer durft te onderbreken? Een meerjarenbegroting die uitgaat van 2029 als fusiedatum, is op zichzelf al een keuze. Laten we die keuze benoemen in plaats van haar te laten sluipen.

Voorzitter, met die twee vragen in het achterhoofd, hoe sturen we zonder volledige informatie, en willen we eigenlijk wel fuseren zoals nu voorzien, dien ik namens BurgerBelangen slechte één concrete motie in en die gaat deze keer niet over bitterballen. De motie kort toegelicht.

De motie “Rendement welzijnsinvestering Santé Partners meetbaar maken” zegt: als wij structureel geld in welzijn steken omdat het zou lonen, dan willen we dat ook kunnen meten. Geen mooi getal napraten, maar een nulmeting en jaarlijkse cijfers.

Een kleine moties, naast twee grote vragen. Maar ze delen een kern: sturen op wat je kunt controleren, en eerlijk zijn over wat je nog niet weet.

Voorzitter, ik rond af. Het college vraagt om richting. De richting van BurgerBelangen is deze: laten we de meerjarenbegroting bouwen op begrotingsprincipes, niet op aannames die we niet kunnen checken. Laten we deze keer de Voorjaarsnota niet leidend zijn in de uitwerking van de Meerjarenbegroting, maar eerst zorgen dat we de volledig kaart met informatie in ons bezit hebben om in oktober een tussenstap te maken om de concept meerjarenbegroting te kunnen bijsturen. Op dit moment ontbreekt ons het overzicht en de volledige informatie om via de Voorjaarsnota 2026 een richting te kunnen bepalen.

En laten we, vóórdat we verder bouwen aan een fusie, onszelf de vraag stellen of samenwerken niet net zo goed, of zelfs beter, ons doel dient.

Ik hoor graag hoe de andere fracties en het college hierin staan. Dank u wel.